

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

(Майя НІКОЛАЄВА)
_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗЕОЛОГІЯ ТА ЕКСКУРСОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) _____
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки _____
Спеціальність 034 Культурологія _____
Освітньо-професійна програма Культурологія _____

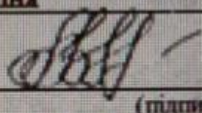
Робоча програма навчальної дисципліни «Музеологія та екскурсологія». Одеса, ОНУ, 2024. 12 с.

Розробники: Ковальова Ніна Іванівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології,
Левченко Віктор Леонідович, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології

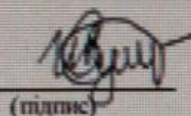
Протокол № 1 від "30" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Культурологія»

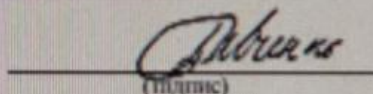

(підпис)

(Ірина СУМЧЕНКО)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від "31" серпня 2024 р.

Голова НМК

(підпис)

(Галина ЛЕВЧЕНКО)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № _____ від "____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 змістових модулів – 3	Галузь знань <u>03 – гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>034 Культурологія</u> Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		3-й	4-й
		Семестр	
		4-й	8-й
		Лекції	
		32 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	124 год.
		Форма підсумкового контролю: Іспит	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Вивчення здобувачами вищої освіти з культурології засад одного з базових розділів їхньої фахової програми, що має важливе значення в системі гуманітарної підготовки. Знайомство з основними теоретичними поняттями музеології та екскурсіології, історичними етапами становлення музейної справи, вивчення різних аспектів системного зв'язку всіх складових музейної та екскурсійної діяльності, знайомство із досвідом роботи та специфікою вітчизняних та зарубіжних музеїв допоможе їм визначити, класифікувати і впорядкувати велике різноманіття форм людської діяльності, що пов'язані із музейною справою та екскурсійною діяльністю та теоретичним систематизуванням знань про музей як такий.

Завдання. Основними завданнями навчальної програми є:

- підвищення загальноосвітнього і культурного рівня здобувачів вищої освіти;
- формування широкого гуманістичного світогляду;
- навчальне засвоєння історії музейної справи від давнини до сучасності;
- розкриття сутності музею як специфічної форми сучасної культуротворчості;
- ознайомлення з основними досягненнями вітчизняної та світової культури у їхньому зв'язку з музейною діяльністю людини;
- формування світогляду і наукового способу осмислення проблем суспільного життя;
- формування цілісного, концептуального бачення змісту музеології для розуміння конкретних проблем і питань сучасного музейного існування;
- підготовка і реалізація науково-практичних програм, що передбачають збереження суспільством природної та культурної спадщини.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

- ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 06. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- ЗК 07. Здатність працювати автономно;
- ЗК 08. Здатність працювати в команді;
- ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

в) спеціальних (фахових) (СК):

- СК 01. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію;
- СК 02. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах;
- СК 05. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства;
- СК 07. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів;
- СК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології;
- СК 12. Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 06. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій;
- ПРН 11. Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації;
- ПРН 14. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефаківцями.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- основні форми і типи музеїв і музейної діяльності;
- основні історичні етапи розвитку музейної справи;
- основні вітчизняні музеї;
- основні зарубіжні музеї;
- основні досягнення вітчизняного та зарубіжного мистецтва і зв'язок шедеврів світового мистецтва із музейними колекціями;

вміти:

- аналізувати специфіку конкретного музею;
- пояснювати цілі і завдання, що вирішує музей на попередніх історичних етапах і у сьогоденні;
- аналізувати тенденції розвитку музейної справи в сучасному суспільстві;
- пояснювати цілі і завдання екскурсії;
- аналізувати специфіку емпіричного матеріалу екскурсії.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Музей і музеологія: сучасні підходи розуміння.

Тема 1. Поняття і сутність музею, музейної діяльності, дисципліни «музеологія».

Предмет, задачі і структура курсу. Рекомендована література. Поняття музеології як галузі теоретичної і практичної культурології. Термін «музеологія», його значення і виникнення. Становлення музеології як науки. Підходи у розумінні музеології.

Тема 2. Музеологія як наука.

Об'єкт і предмет музеології. Розмаїття підходів до виявлення предмету музеології. Генезис музейних інституцій. Визначення музею як елементу системи соціальної пам'яті.

Структура музеології як науки. Наукові методики та техніка музейної діяльності.

Тема 3. Методологічна специфіка музеології.

Методи музеології, їх між- та інтердисциплінарний характер. Розмаїття зв'язків музеології зі сферами сучасного гуманітарного пізнання.

Тема 4. Специфіка музею як сучасної форми культуротворчого процесу.

Музей і галерея. Загальне та особливе. Сучасне галерейне життя, галереї Одеси («NT-Art», «Худпромо», «Біла Луна»).

Музей і храм. Особливості поєднання і співіснування (Софія Київська, Володимирський собор, Кирилівська церква (Київ), Нотр-Дам де Парі (Париж), Собор св.Віта (Прага)).

Музей і культурний центр. Елементи спільності і диференціації. Аналіз працювання Грецького Фонду культури, Арабського культурного центру, Єврейського культурного центру (Одеса).

Тема 5. Різновиди музеїв, принципи музейного класифікування.

Класифікація музеїв. Музеї історичні, художні, літературні. Музеї «під відкритим небом», музеї природи (палеонтологічні) та техніки.

Музеї традиційні і нові. Критерії розподілу. Національно-історичні традиції в розумінні спрямованості музейної діяльності.

Змістовий модуль 2. Діяльність музею: основні функції.

Тема 6. Діяльність музею: функція зберігання артефактів культури.

Діяльність музею: функція збереження культурних артефактів. Особливості колекціонування музейних зібрань (принципи історичної хронології, тематизації, особистих смаків власників колекцій). Консервація, тезаврація, реставрація музейних експонатів.

Тема 7. Діяльність музею: просвітницько-освітня функція.

Діяльність музею: сутність і напрямки просвітницько-освітньої роботи. Напрямок музейної педагогіки. Розмаїття форм розвитку глибокого інтересу до музею, культури і музейної діяльності (у дітей, учнів-підлітків, студентів, дорослих). Практика створення музейних студій, художніх шкіл. Проведення майстер-класів та «круглих столів». Екскурсія як особлива форма музейної роботи. Специфікація екскурсійної діяльності.

Тема 8. Діяльність музею: функція збирання і поповнення колекцій. Маркетинг музею.

Діяльність музею: особливості збирання і поповнення колекцій. Специфіка державних і приватних музеїв. Досвід світових і вітчизняних музеїв у питаннях фінансування, дотацій, пільг у розвитку музейної справи.

Музей в умовах сучасної культури. Можливості існування, залучення уваги відвідувачів. Маркетинг музейної діяльності. Політика формування «власного» відвідувача.

Тема 9. Діяльність музею: науково-дослідницька функція.

Діяльність музею: розмаїття та фахова спрямованість науково-дослідницької діяльності. Видання каталогів, альбомів, авторських і колективних монографій, пов'язаних з вивченням музейних колекцій.

Тема 10. Діяльність музею: експозиційна функція.

Діяльність музею: художній і науковий досвід у створенні постійних та тимчасових експозицій. Особливості побудування музейної експозиції («лінійна» і «нелінійна» концепції експонування артефактів).

Тема 11. Особливості сучасного музейного менеджменту. Музейне проектування.

Музейні проекти як синтетична та інтегративна форма сучасного перебування музею в культурному просторі.

Змістовий модуль 3. Розмаїття сучасного музейного простору.

Тема 12. Видатні музеї світу. Музеї Франції.

Лувр. Музей д'Орсе. Музей сучасного мистецтва (Центр Жоржа Помпиду) (Париж, Франція). Карнавал. Клоні (Париж, Франція). Музей Шагала (Ніцца).

Тема 13. Видатні музеї світу. Музеї Іспанії, Німеччини, Великобританії.

Прадо (Мадрид, Іспанія). Музей каталонського мистецтва (Барселона). Берлінські музеї. Музеум інзель (Берлін). Стара пінакотека (Мюнхен). Музей Вальрафа-Рихарта (Кельн). Дрезденська галерея (Німеччина). Британський музей. Національна галерея. Галерея Тейт (Лондон, Великобританія).

Тема 14. Видатні музеї світу. Музеї Італії.

Галереї Уффіці, Піті та Академії. Барджело (Флоренція, Італія). Музеї Ватикану (Ватикан, Італія). Капітолійські музеї. Галереї Боргезе та Доріа-Памфілі. Етруский музей (Рим, Італія). Каподимонте. Національний археологічний музей (Неаполь). Галерея Брера (Мілан). Галереї Академії. Музей сучасного мистецтва Пегі Гугенхайм (Венеція).

Тема 15. Видатні музеї світу. Музеї Австрії

Історико-художній музей. Альбертина. Бельведер, Леопольда, МуМок, історії природознавства (Відень), художня галерея Австрійської Академії мистецтв.

Тема 16. Видатні музеї світу. Музеї Греції, Туреччини та Єгипту.

Національний археологічний музей. Візантійський музей (Афіни). Національний археологічний музей (Ісракліон, Греція). Національний археологічний музей (Стамбул). Єгипетський музей (Каїр, Єгипет).

Тема 17. Видатні музеї світу. Музеї США.

Національна галерея мистецтв (Вашингтон, США). Метрополітен (Нью-Йорк, США). Музей Пола Гетті (Лос-Анджелес, США). Музей Соломона Гугенхайма (Нью-Йорк, США).

Тема 18. Видатні музеї України і музеї Одеси.

Національний художній музей України (Київ). Музей Ханенків (Київ). Музеї Одеси: Археологічний, Художній, Західного та східного мистецтва, Красназавний, Літературний, Особистих колекцій ім. Блещунова, Дім-музей імені Н.К. Рериха, Музей сучасного мистецтва Одеси, Музей історії євреїв Одеси, Музей козацтва Одеси, музеї ОНУ.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усьо го	у тому числі				Усього	у тому числі			
1		л	п/с	інд	ср		л	п/с	інд	ср
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Змістовий модуль 1. Музей і музеологія: сучасні підходи розуміння										
Тема 1. Поняття і сутність музею, музейної діяльності, дисципліни «музеологія».	10	2	2		6	10	1	1		8
Тема 2. Музеологія як наука.	10	2	2		6	10	1			9
Тема 3. Методологічна специфіка музеології.	10	2	2		6	10	1			9
Тема 4. Специфіка музею як сучасної форми культуротворчого процесу.	10	2	1		7	10	1			9
Тема 5. Різновиди музеїв,	10	2	1		7	10		1		9

принципи музейного класифікування.										
Разом за змістовим модулем 1	50	10	8		32	50	4	2		44
Змістовий модуль 2. Діяльність музею: основні функції.										
Тема 6. Діяльність музею: функція зберігання артефактів культури.	9	2	2		5	8	1	1		6
Тема 7. Діяльність музею: просвітницько-освітня функція.	9	2	2		5	8	1	1		6
Тема 8. Діяльність музею: функція збирання і поповнення колекцій. Маркетинг музею.	8	1	2		5	8	1			7
Тема 9. Діяльність музею: науково-дослідницька функція.	8	1	2		5	8	1			7
Тема 10. Діяльність музею: експозиційна функція.	8	2	1		5	9	1	1		7
Тема 11. Особливості сучасного музейного менеджменту. Музейне проектування.	8	2	1		5	9	1	1		7
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10		30	50	6	4		40
Змістовий модуль 3. Розмаїття сучасного музейного простору.										
Тема 12. Видатні музеї світу. Музеї Франції.	8	2	2		4	8	1	1		6
Тема 13. Видатні музеї світу. Музеї Іспанії, Німеччини, Великобританії.	8	2	2		4	7	1			6
Тема 14. Видатні музеї світу. Музеї Італії.	8	2	2		4	7	1	1		5
Тема 15. Видатні музеї світу. Музеї Австрії.	7	2	1		4	7	1			6
Тема 16. Видатні музеї світу. Музеї Греції, Туреччини та Єгипту.	6	1	1		4	7		1		6
Тема 17. Видатні музеї світу. Музеї США.	6	1	1		4	7	1			6
Тема 18. Видатні музеї України і музеї Одеси.	7	2	1		4	7	1	1		5
Разом за змістовим модулем 3	50	12	10		28	50	6	4		40
Усього годин	150	32	28		90	150	16	10		124

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття і сутність музею, музейної діяльності, дисципліни «музеологія».	2/1
2	Музеологія як наука.	2/-
3	Методологічна специфіка музеології.	2/-
4	Специфіка музею як сучасної форми культуротворчого процесу.	1/-
5	Різновиди музеїв, принципи музейного класифікування.	1/1
6	Діяльність музею: функція зберігання артефактів культури.	2/1
7	Діяльність музею: просвітницько-освітня функція.	2/1
8	Діяльність музею: функція збирання і поповнення колекцій. Маркетинг музею.	2/-
9	Діяльність музею: науково-дослідницька функція.	2/-
10	Діяльність музею: експозиційна функція.	1/1
11	Особливості сучасного музейного менеджменту. Музейне проектування.	1/1
12	Видатні музеї світу. Музеї Франції	2/1
13	Видатні музеї світу. Музеї Іспанії, Німеччини, Великобританії	2/-
14	Видатні музеї світу. Музеї Італії	2/1
15	Видатні музеї світу. Музеї Австрії	1/-
16	Видатні музеї світу. Музеї Греції, Туреччини та Єгипту	1/1
17	Видатні музеї світу. Музеї США	1/-
18	Видатні музеї України і музеї Одеси	1/1

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
-------	--------------------------	-----------------

1	Введення до історичного вивчення мистецтва. Види і жанри мистецтва. Первісне мистецтво. Основні етапи розвитку. Мистецтво Стародавнього Єгипту /1, 2	6	8
2	Мистецтво Стародавньої Греції та Риму /1, 2	6	9
3	Методологічна специфіка музеології. /1, 2	6	9
4	Специфіка музею як сучасної форми культуротворчого процесу./1, 2	7	9
5	Різновиди музеїв, принципи музейного класифікування. /1, 2	7	9
6	Діяльність музею: функція зберігання артефактів культури./1, 2	5	6
7	Діяльність музею: просвітницько-освітня функція./1, 2	5	6
8	Діяльність музею: функція збирання і поповнення колекцій. Маркетинг музею./1, 2	5	7
9	Діяльність музею: науково-дослідницька функція. /1, 2	5	7
10	Діяльність музею: експозиційна функція. /1, 2	5	7
11	Особливості сучасного музейного менеджменту. Музейне проектування. /1, 2	5	7
12	Видатні музеї світу. Музеї Франції /1, 2	4	6
13	Видатні музеї світу. Музеї Іспанії, Німеччини, Великобританії /1, 2	4	6
14	Видатні музеї світу. Музеї Італії /1, 2	4	5
15	Видатні музеї світу. Музеї Австрії /1, 2	4	6
16	Видатні музеї світу. Музеї Греції, Туреччини та Єгипту /1, 2	4	6
17	Видатні музеї світу. Музеї США /1, 2	4	6
18	Видатні музеї України і музеї Одеси /1, 2	4	5
	Разом	90	124

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до семінарських занять;

[2] – підготовка відеопрезентацій.

9. Методи навчання

Під методами навчання розуміють способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти. У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій та практичних занять, на яких здобувачі репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння здобувача критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератів і доповідей, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео-фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Методи поточного \ періодичного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей та презентацій.

2. Підсумковий контроль: іспит у усній формі.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівню розподіляються, а потім підсумуються.

Змістовий модуль:

- робота на лекціях та семінарських заняттях (44 балів);
- захист реферату, презентації (24 балів);
- перевірка есе (12 балів)
- екзамен (20 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженій шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

У таблиці нижче наведено **загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:**

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.

Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття музеології як галузі теоретичної і практичної культурології.
2. Термін «музеологія», його значення і виникнення.
3. Становлення музеології як науки. Підходи у розумінні музеології.
4. Об'єкт і предмет музеології. Розмаїття підходів до виявлення предмету музеології.
5. Феномен музейності.
6. Генезис музейних інституцій.
7. Протомузеї в античну добу.
8. Експонування та колекціонування у Середньовіччя.
9. Колекціонування у добу Відродження.
10. Студіоло, кабінет, камера як протомузеї
11. Становлення музею як публічної інституції.
12. Визначення музею як елементу системи соціальної пам'яті.
13. Структура музеології як науки.
14. Наукові методики та техніка музейної діяльності.
15. Методи музеології, їх між- та інтердисциплінарний характер.
16. Розмаїття зв'язків музеології зі сферами сучасного гуманітарного пізнання.
17. Екскурсія як форма діяльності.
18. Різновиди та функції екскурсій.
19. Музей і галерея. Загальне та особливе.
20. Сучасне галерейне життя, галереї Одеси («NT-Art», «Худпромо», «Біла Луна»).
21. Музей і храм. Особливості поєднання і співіснування (Софія Київська, Володимирський собор, Кирилівська церква (Київ), Нотр-Дам де Парі (Париж), Собор св.Віта (Прага)).
22. Музей і культурний центр. Елементи спільності і диференціації.
23. Аналіз працювання Грецького Фонду культури, Арабського культурного центру, Єврейського культурного центру (Одеса).
24. Класифікація музеїв. Музеї історичні, художні, літературні.
25. Музеї «під відкритим небом», музеї природи (палеонтологічні) та техніки.
26. Музеї традиційні і нові. Критерії розподілу.
27. Національно-історичні традиції в розумінні спрямованості музейної діяльності.
28. Діяльність музею: функція збереження культурних артефактів.
29. Особливості колекціонування музейних зібрань (принципи історичної хронології, тематизації, особистих смаків власників колекцій).
30. Консервація, тезаврація, реставрація музейних експонатів.
31. Діяльність музею: сутність і напрямки просвітницько-освітньої роботи. Напрямок музейної педагогіки.
32. Розмаїття форм розвитку глибокого інтересу до музею, культури і музейної діяльності (у дітей, учнів-підлітків, студентів, дорослих).
33. Практика створення музейних студій, художніх шкіл. Проведення майстер-класів та «круглих столів».
34. Діяльність музею: особливості збирання і поповнення колекцій.
35. Специфіка державних і приватних музеїв.
36. Досвід світових і вітчизняних музеїв у питаннях фінансування, дотацій, пільг у розвитку музейної справи.
37. Музей в умовах сучасної культури. Можливості існування, залучення уваги відвідувачів.
38. Маркетинг музейної діяльності. Політика формування «власного» відвідувача.
39. Діяльність музею: розмаїття та фахова спрямованість науково-дослідницької діяльності.
40. Видання каталогів, альбомів, авторських і колективних монографій, пов'язаних з вивченням музейних колекцій.
41. Діяльність музею: художній і науковий досвід у створенні постійних та тимчасових експозицій.
42. Особливості побудування музейної експозиції («лінійна» і «нелінійна» концепції експонування артефактів).
43. Музейні проекти як синтетична та інтегративна форма сучасного перебування музею в культурному просторі.
44. Музеї Франції.
45. Музеї Іспанії, Німеччини, Великобританії.
46. Музеї Італії.
47. Музеї Росії.
48. Музеї Австрії, Греції, Туреччини та Єгипту.
49. Музеї США.
50. Видатні музеї України і музеї Одеси.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)

Поточний контроль на лекціях	1	5	5	1	5	5	1	6	6
Семінарські заняття	2	4	8	2	5	10	2	5	10
Разом		13	15				16		
Разом		44							

Оцінка самостійної роботи:									
Реферат (презентація)	12	1	12				12	1	12
Есе				12	1	12			
Разом	36								
Екзамен	20								
Підсумкова сума балів	100								

Поточний контроль																		Підсумкове есе	Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	36	20	100
3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2	1,5	1,5	2			
Усього за модулем 1: 13					Усього за модулем 2: 15						Усього за модулем 3: 16									

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Музеологія та екскурсіологія». Одеса: ОНУ, 2024. 12 с.
2. Плани семінарських занять.

14. Рекомендована література Основна

1. Белікова М. В., Зайцева В. М. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2015. 180 с.
2. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства: навч. посіб. / за наук. ред. О. М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 490 с.
3. Гайдай О. М. Музеєзнавство: навч. посіб. Миколаїв: Видавництво ЧНУ імені Петра Могили, 2021. 212 с.
4. Ключові поняття музеології / Укладачі: Andre Desvallees и Francois Mairesse. ICOM, Armand Colin, 2012. 105 с.
5. Корнус О. Г. Екскурсіознавство з основами музеєзнавства: методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 24 с.
6. Кругляк М. Е. Музеєзнавство: навчально-методичний посібник. Житомир: Видавництво «Волинь», 2020. 458 с.
7. Тевікова О. В. Музеєзнавство: навчальний посібник для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа денної та заочної форм навчання ПолтНТУ. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 290 с.
8. A History of Museology – Key authors of museological theory brings together a selection of articles produced for the ICOFOM research project History of Museology, developed by this committee since June 2014, with the support of Universidade Federal do Estado do Rio de Janeiro – UNIRIO, Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3, École du Louvre. Paris, 2019. 232 p.

9. Bishop C. Radical Museology: Or What's 'Contemporary' in Museums of Contemporary Art? Koenig Books. 2014. URL: https://monoskop.org/images/5/5c/Bishop_Claire_Radical_Museology.pdf
10. Simon N. (2010). The Participatory Museum. Santa Cruz, CA: Museum 2.0, 2010. 388 p. URL: <http://www.participatorymuseum.org>.

Додаткова

1. Бабарицька В. К., Короткова А. Я., Малиновська О. Ю. Екскурсознавство і музеєзнавство. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2007. 464 с.
2. Белікова М. В. Впровадження інноваційних технологій у музеях України // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету, 2015. Вип. 43. С. 326-330.
3. Вайдакер Ф. Загальна музеологія. Львів: «Літопис», 2005. 630 с. Эл. ресурс: http://www.litopys.lviv.ua/katalog/kyltorologija_6.html#annotation
4. Зайченко О. Г. Гейміфікація музейного простору в аспекті типології поведінки музейного відвідувача // Місто: історія, культура, суспільство. 2017. №1. С. 87-98.
5. Івановська Н. Біенале та освітні проекти для дітей та підлітків у музейному просторі України (на прикладі фестивалю «Арсенал Ідей») // Аркадія: культурологічний та мистецтвознав. журн. Одеса: Студія Негоціант, 2015. С. 89-94.
6. Ковальова Н., Левченко В. Музей і війна. Нотатки про долю культурної спадщини // Дóжа /Докса: Зб. наук. праць з філософії та філології. Одеса, 2022. Вип. 2(38). Сковородіана: мандри філософування-2. С. 97-103.
7. Ковальова Н., Левченко В. Сучасний музей як комунікативний простір: концепція радикальної музеології Клер Бішоп // Дóжа /Докса: Зб. наук. праць з філософії та філології. Одеса, 2023. Вип. 2(40). Креативні технології та сучасна картина світу. С. 56-64.
8. Ковальова Н., Левченко В. Українське образотворче мистецтво у сучасному виставковому проекті: досвід спротиву // Дóжа /Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 1(41). Креативні індустрії в сучасній культурі. Одеса: Акваторія, 2024, С. 187-201.
9. Кришевська Л. Одеська та мюнхенська сецесії: зв'язки та впливи // Дóжа /Докса. Збірник наукових праць з філософії та філології. Вип. 1(41). Креативні індустрії в сучасній культурі. Одеса: Акваторія, 2024, С. 182-186.
10. Кускова С. С., Отземко О. В. Сучасний український музей: новітні практики // Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса, 2(11), 2019. С. 33-38.
11. Куценко С. Ю. Можливості використання соціальних мереж в діяльності музеїв України // Праці Центру пам'яткознавства. Вип. 26, 2014. С. 145-157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Псп_2014_26_16
12. Лавренюк Л. Боротися й шукати. П'ять київських музеїв, де проводять квести для дітей // Фокус. 17 травня 2017. URL: <https://focus.ua/lifestyle/371978>
13. Левченко В. Музейність у системи почуттів культурної пам'яті // Дóжа /Докса: Зб. наук. праць з філософії та філології. Одеса, 2022. Вип. 1(37). Сковородіана: мандри філософування-1. С. 138-144.
14. Музеї та галереї в міській культурі: історія та сучасність: Матеріали наукової конференції 19-21 квітня 2011 року. Одеса, 2011. 100 с.
15. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: навч. посібн. К., 2008. 428 с.
16. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура: Вступний курс / пер.з англ. С. Савченко. Х.: Акта, 2005.
17. Levchenko V. New tendencies of visualization of Odesa urban space in war circumstances // III Верніковські читання (2023): Матеріали Наукових читань пам'яті Марата Вернікова / відп. ред. В. Л. Левченко. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2023. С. 125–126. (0,2 д.а.). http://liber.onu.edu.ua/pdf/3vernik_chytannja.pdf

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Нормативна база.
2. Джерела Інтернет.
3. Віртуальні екскурсії музеями України.- <http://incognita.day.kiev.ua/museums.html>
4. Музей. Дискусійний клуб https://www.facebook.com/groups/935872303114010/1114421238592448/?notif_t=group_activity
5. Музейний простір. <http://prostir.museum.ua>
6. Behind the Scenes at the 21st Century Museum (The University of Leicester is a world leader in the field of museum studies. Take this course and you will learn how visitors respond emotionally to museum objects and spaces, and how museums can play a role in the pursuit of social justice, human rights and health and wellbeing) // https://le.ac.uk/courses/mooc-behind-the-scenes-at-the-21st-century-museum?uol_r=f18eb157
7. бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова - <http://lib.onu.edu.ua/>
8. сайт ОНУ імені І.І. Мечникова - <http://www.onu.edu.ua/ru/index.html>
9. Одеська національна наукова бібліотека - <http://www.ognb.odessa.ua/>
10. національна бібліотека України імені В.І.Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
11. бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка - <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>

Додаток А

Плани семінарських занять з дисципліни «Музеологія та екскурсологія»

Тема 1. Поняття і сутність музею, музейної діяльності, дисципліни «музеологія». (2 год.).

1. Предмет, задачі і структура курсу.
2. Поняття музеології як галузі теоретичної і практичної культурології.
3. Термін «музеологія», його значення і виникнення.
4. Становлення музеології як науки.
5. Підходи у розумінні музеології.

Тема 2. Музеологія як наука (2 год.).

1. Об'єкт і предмет музеології.
2. Розмаїття підходів до виявлення предмету музеології.
3. Генезис музейних інституцій.
4. Визначення музею як елементу системи соціальної пам'яті.
5. Структура музеології як науки.
6. Наукові методики та техніка музейної діяльності.

Тема 3. Методологічна специфіка музеології (2 год.).

1. Методи музеології, їх між- та інтердисциплінарний характер.
2. Розмаїття зв'язків музеології зі сферами сучасного гуманітарного пізнання.

Тема 4. Специфіка музею як сучасної форми культуротворчого процесу (1 год.).

1. Музей і галерея. Загальне та особливе. Сучасне галерейне життя, галереї Одеси («NT-Art», «Худпромо», «Біла Луна»).
2. Музей і храм. Особливості поєднання і співіснування (Софія Київська, Володимирський собор, Кирилівська церква (Київ), Нотр-Дам де Парі (Париж), Собор св.Віта (Прага)).

- Музей і культурний центр. Елементи спільності і диференціації. Аналіз працювання Грецького Фонду культури, Арабського культурного центру, Єврейського культурного центру (Одеса).

Тема 5. Різновиди музеїв, принципи музейного класифікування (1 год.).

- Класифікація музеїв. Музеї історичні, художні, літературні. Музеї «під відкритим небом», музеї природи (палеонтологічні) та техніки.
- Музеї традиційні і нові. Критерії розподілу.
- Національно-історичні традиції в розумінні спрямованості музейної діяльності.

Тема 6. Діяльність музею: функція зберігання артефактів культури (2 год.).

- Діяльність музею: функція збереження культурних артефактів.
- Особливості колекціонування музейних зібрань (принципи історичної хронології, тематизації, особистих смаків власників колекцій).
- Консервація, тезаврація, реставрація музейних експонатів.

Тема 7. Діяльність музею: просвітницько-освітня функція (2 год.).

- Діяльність музею: сутність і напрямки просвітницько-освітньої роботи.
- Напрямок музейної педагогіки.
- Розмаїття форм розвитку глибокого інтересу до музею, культури і музейної діяльності (у дітей, учнів-підлітків, студентів, дорослих).
- Практика створення музейних студій, художніх шкіл. Проведення майстер-класів та «круглих столів».
- Екскурсія як особлива форма музейної роботи.
- Специфікація екскурсійної діяльності.

Тема 8. Діяльність музею: функція збирання і поповнення колекцій. Маркетинг музею (2 год.).

- Діяльність музею: особливості збирання і поповнення колекцій.
- Специфіка державних і приватних музеїв.
- Досвід світових і вітчизняних музеїв у питаннях фінансування, дотацій, пільг у розвитку музейної справи.
- Музей в умовах сучасної культури.
- Можливості існування, залучення уваги відвідувачів.
- Маркетинг музейної діяльності.
- Політика формування «власного» відвідувача.

Тема 9. Діяльність музею: науково-дослідницька функція (2 год.).

- Діяльність музею: розмаїття та фахова спрямованість науково-дослідницької діяльності.
- Видання каталогів, альбомів, авторських і колективних монографій, пов'язаних з вивченням музейних колекцій.

Тема 10. Діяльність музею: експозиційна функція (1 год.).

- Діяльність музею: художній і науковий досвід у створенні постійних та тимчасових експозицій.
- Особливості побудування музейної експозиції («лінійна» і «нелінійна» концепції експонування артефактів).

Тема 11. Особливості сучасного музейного менеджменту. Музейне проектування (1 год.).

- Особливості сучасного музейного менеджменту.
- Музейне проектування.
- Музейні проекти як синтетична та інтегративна форма сучасного перебування музею в культурному просторі.

Тема 12. Видатні музеї світу. Музеї Франції.

- Лувр.
- Музей д'Орсе.
- Музей сучасного мистецтва (Центр Жоржа Помпиду) (Париж, Франція).
- Карнавал. Клоні (Париж, Франція).
- Музей Шагала (Ніцца).

Тема 13. Видатні музеї світу. Музеї Іспанії, Німеччини, Великобританії.

- Прадо (Мадрид, Іспанія).
- Музей каталонського мистецтва (Барселона).
- Берлінські музеї. Музеум інзель (Берлін).
- Стара пінаотека (Мюнхен).
- Музей Вальрафа-Рихарта (Кельн).
- Дрезденська галерея (Німеччина).
- Британський музей (Лондон, Великобританія).
- Національна галерея (Лондон, Великобританія).
- Галерея Тейт (Лондон, Великобританія).

Тема 14. Видатні музеї світу. Музеї Італії.

- Галереї Уффіці, Піті та Академії. Барджело (Флоренція, Італія).
- Музеї Ватикану (Ватикан, Італія).
- Капітолійські музеї. Галереї Боргезе та Доріа-Памфілі. Етруський музей (Рим, Італія).
- Каподимонте. Національний археологічний музей (Неаполь).
- Галерея Брера (Мілан).
- Галереї Академії. Музей сучасного мистецтва Пеги Гугенхайм (Венеція).

Тема 15. Видатні музеї світу. Музеї Австрії

- Історико-художній музей.
- Альбертина.
- Бельведер.
- Музей Леопольда.
- МуМОК.
- Музей історії природознавства (Відень).
- Художня галерея Австрійської Академії мистецтв.

Тема 16. Видатні музеї світу. Музеї Греції, Туреччини та Єгипту.

- Національний археологічний музей (Афіни).

2. Візантійський музей (Афіни).
3. Національний археологічний музей (Ієракліон, Греція).
4. Національний археологічний музей (Стамбул).
5. Єгипетський музей (Каїр, Єгипет).

Тема 17. Видатні музеї світу. Музеї США.

1. Національна галерея мистецтв (Вашингтон, США).
2. Метрополітен (Нью-Йорк, США).
3. Музей Пола Гетті (Лос-Анджелес, США).
4. Музей Соломона Гугенхайма (Нью-Йорк, США).

Тема 18. Видатні музеї України і музеї Одеси.

1. Національний художній музей України (Київ).
2. Музей Ханенків (Київ).
3. Музеї Одеси: Археологічний, Художній, Західного та східного мистецтва, Краєзнавчий, Літературний, Особистих колекцій ім. Блещунова, Дім-музей імені Н.К. Рериха, Музей сучасного мистецтва Одеси, Музей історії євреїв Одеси, Музей козацтва Одеси, музеї ОНУ.